

III.

CORTES Y CONCILIO DE SAN CUCUFATE DEL VALLÉS,

Á MEDIADOS DEL SIGLO XII.

He sunt querimonie quas fecit Guillelmus de Castro vetulo super Poncio Petri de Baneres ante dominum Raimundum Comittem Barchinonensem et Curiam suam apud Sanctum Cucu-phatem existentem.

Primum conquestus est predictus Guillelmus quod pater ipsius Poncii fuit homo solidus patris Guillelmi, et iste Poncius similiter suus; et modo fecerat soliditatem alteri contra suam voluntatem. Ad hoc respondit Poncius se non fecisse, nec patrem suum scire fecisse. Super hoc, in presencia Comitiss, iudices ab ipso electi, videlicet R. (1) Asonensis episcopus, et B. Gerundensis archidiaconus, et B. Ostolensis, et Petrus Berengarii, et Comes Impuriensis, et W. Raimundi Dapifer, ac B. Guillelmi de Luciano, et B. Raimundi de Barchinona et R. de Pugalt, et Oto senescale, et B. de Bellog, et R. de Torroga iudicaverunt quod si Guillelmus quod affirmabat scriptis aut testibus probare potuerit, Poncius hoc sibi attendat. Sin autem, ipse Poncius expiet se de hoc, sacramento plano propria manu; et postea faciat ei servicium et convenienciam secundum tenorem et valorem honoris quem tenet per ipsum.

II. Item conquestus est Guillelmus quod ipse Poncius auferebat ei suum honorem, quem pater suus sibi in testamento dimiserat, videlicet Cavalleriam Sancte Margarite cum sexta parte placitorum Castri vetuli. Ad quod respondit Poncius hunc honorem partim se habuisse per pignus partim per donum ab avunculo suo Dorcha, cuius erat, per possessionem et hereditatem et adquisicionem, et postea ipse Guillelmus dederat ei totum quando fuit homo eius, sicut ipse Poncius illum habebat et tenebat. Visis ergo scripturis, testamento videlicet et iudicio Guillel-

---

(1) Ramón Gaufredo, obispo de Vich.

mi patris Guillelmi et testamento avunculi sui Bonifilii Guillelmi, iudicaverunt predicti iudices, quia Dorcha, cuius auctoritatem Poncius tenebat, nullam divisionem cum fratre suo fecerat, predictum honorem reverti debere ad integrum in potestatem istius Guillelmi, salvo iure Poncii sive per donum sive per pignus defuncti Dorche sive per donum presentis Guillelmi, sicut iudicatum fuerit inter eos.

III. Item conquestus est Guillelmus quod Poncius et Castlani sui auferebant sibi multa sui iuris in Castro vetulo, videlicet stachamenta militum et sui baiuli, et forcias et toltas et albergas, que non sunt de feuis illorum. Ad hec respondit Poncius patrem suum et se ipsum ista que facit in predicto Castro habuisse et habere per donum Guillelmi defuncti et presentis Guillelmi filii sui. Quod Guillelmus negavit. De baiulo vero respondit nihil se in eo querere per baiuliam domini sui nisi per honorem pagesiarum suarum quas ipse baiulus tenet. Super his iudicaverunt quod Poncius probet hoc verum esse aut convenienciis aut averamento taliter ut ipse propria manu iuret, et Guillelmus credat eum si voluerit. Sin autem, Poncius ponat per se unum militem qui hoc per duellum defendat cum lucro et dampno, sicut iudicatum fuerit inter eos per directum. De responsione baiuli iudicaverunt Poncium nullam iniusticiam domino suo facere, si ita sit.

IV. Item conquestus est Guillelmus super Poncio de quadam fabrica una cavalleria terre quam dederat fratri suo Gerallo cum milite, et defuncto milite exheredavit filios ipsius militis ab hoc honore, sicut et ipse Poncius facit et isti exheredati faciunt inde clamorem, Guillelmo guerram facere cominantes. Ad hoc respondit Poncius habere hanc terram, sicut frater suus habebat et tenebat ad obitum suum per donum istius Guillelmi domini sui; quod Guillelmus negavit. Ad hoc iudicatum est predictum Poncium ad rationem iusticie stare debere in manu Guillelmi domini sui predictis querelatoribus si hoc clamare voluerint. De ipsis toltis forcias et superfluitatibus quas facit Poncius contra voluntatem domini sui in Castro vetulo iudicaverunt quod ea que non potuerit probare per sacramentum esse sui iuris, que huc usque fecerat mala emendet Guillelmo et suis hominibus, et deinceps consimilia facere desinat.

V. Conquestus est preterea Poncius super Guillelmo domino suo quod misit eum in pleuio vicecomiti Cardonensi per mille solidis, de quibus minatur ei facere malum et etiam reptat eum de sua fide; quod Guillelmi non denegavit. Propter hoc iudicaverunt quod Guillelmus ante predictum Vicecomitem salvet et defendat eum sine dampno alicuius pecunie Poncii; et si huc usque ob hoc Poncius aliquod passus est dampnum, emendet ei Guillelmus.

VI. Item conquestus est Poncius super Guillelmo quod pater Poncii acomodaverat patri Guillelmi quandam cavalleriam terre, quam nunquam postea recuperaverat; quod Guillelmus omnino se scire negavit. Ad hec iudicaverunt quod si Poncius testibus probare potuerit Guillelmum Raimundi defunctum huius rei ad diem obitus sui debitorem Petro Mironis fuisse, huic Poncio presens Guillelmus emendet. Quod si ista defuerint, nichil sequatur.

Acta sunt hec v kalendas junii apud Sanctum Cucuphatem era millesima c.^a LXX.^a i.^a, anno vi regni Lodovici iumoris.

El texto de estas Cortes he visto y copiado en el archivo general de la Corona de Aragón: *Escrituras originales en pergamino, correspondientes al conde Ramón Berenguer IV.º*, núm. 154.

El 28 de Mayo de 1143 se ajusta cabalmente á la era 1181 y al año vi del rey Luis VII de Francia (1).

Dos años más tarde, en 17 de Enero de 1145, tuvo lugar un memorable concilio, que demuestra la necesidad urgente que padecian los dominios del conde de Barcelona de preservarse contra las invasiones de los moros de la línea del Segre y del Ebro desde Lérida hasta Tortosa. En dicho día y año (2) «se juntaron tres obispos, Ramón de Ausona, Berenguer de Gerona y Guillermo de Barcelona, *in concilio facto in prato monasterii sancti Cucuphatis Octaviensis.*»

Madrid, 22 de Mayo de 1896.

BIENVENIDO OLIVER Y ESTELLER.

(1) 1. . . . 1.º Agosto, 1137.

VI. . . . » » 1142.

(2) *España Sagrada*, tomo xxviii, pág. 206. Madrid, 1774.